

سه‌شنبه ۱۲ دی ۱۴۰۲

شمارهٔ ۴۰۴۷

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

farihkhtegandaily

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

شهید با ابتکاراتش چگونه محور مقاومت را بازطراحی کرد؟

مهندس سلیمانی

سیدمهدی طالبی خبرنگارگروه جهان‌شهر

هیچ‌کس نمی‌داند دو قرن بعد، درباره تحولات غرب آسیا به ویژه پس از سال ۲۰۰۰ چگونه سخن گفته می‌شود اما امکان ندارد به حمله نظامی آمریکا به عراق یا ظهور داعش در سوریه و عراق برسد و نامی از سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی ننیند، او بود که آمریکا را در عراق، زمینگیر و در افغانستان قدرتمندترین قدرت آن روز را تحقیر کرد. در سوریه و عراق، ریشه وحشی‌ترین شکل از تروریسم را خشکاند تا تبدیل به بزرگ‌ترین ژنرال قرن ۲۱ شود. سلیمانی اگرچه منحصربه‌فردترین شخصیت نظامی ایران است اما او یک «حادثه» یا «اتفاق» در ایران نبود، او یکی از آن هزاران مردی است که در مکتب خمینی رشد کردند و قد کشیدند تا بساط ظلم و جور را از سر دنیا کوتاه کنند. او تکرار علی‌هاشمی، حسن باقری، حسین خرازی و احمد کاظمی برای نسلی بود که نه جنگ را دیده بودند و نه فرماندهان آسمانی‌اش را. لطف خداوند سلیمانی را از گزند بلایا و مصیبت‌ها در امان نگه داشت تا چند دهه بعد از جنگ، یک بار دیگر «انسانیت» را نجات بخشد، اورفت اما همچون مکتب خمینی، تشعشعات اقداماتش، همچنان گریبانگیر دشمنان ایران و اسلام شده است. هیچ کس فکرش را نمی‌کرد که هزار و ۳۷۴ روز پس از شهادت او، در هفتم اکتبر ۲۰۲۳، دشمن صهیونیستی سخت‌ترین ضربه طول تاریخ جعلی‌اش را بخورد. سلیمانی نیست اما ابتکار او، به جای غزه، چندین جبهه را علیه دشمن صهیونیستی فعال کرده است. تا پیش از جنگ هیچ کس تصور نمی‌کرد، جبهه یمن به قدرتمندترین میدان علیه دشمن صهیونیستی تبدیل شود. این را اما سلیمانی به خوبی می‌دانست و از همین رو نخم چنین درخت تناوری را در یمن کاشت. او مرد ابتکارات در شرایط بحرانی بود و او این رو می‌گفت فرصتی که در تهدیدات است، در فرصت‌ها نیست. در آستانه سالگرد شهادت فرمانده فقید نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، بخش کوچکی از ابتکارات سپهبد سلیمانی پرداخته شده است.

۱ طراحی محلی دفاع

در استراتژی سلیمانی، در مبارزه با دشمن صهیونیستی تشکیل گروه و دسته همسو با ایران چندان اهمیت نداشت. او با هوشیاری به جای تشکیل گروه و زمینه‌سازی برای اختلاف و درگیری داخلی، از زمینه‌های موجود در گروه‌های محلی برای تقویت استفاده کرد. نمونه آن تقویت جنبش حماس به جای تشکیل یک گروه به جای آن است. او معتقد بود در هر منطقه گروهی که تشکیل شده، بیشترین سطح انطباق را با محیط دارد. از همین رو با درک مذهب مردم فلسطین، به صراحت می‌گفت «ما به خاطر منافع شیعی به فلسطین کمک نمی‌کنیم، بلکه اگر کسی اظهار شیعی کند، با او کاری نداریم، چراکه ۹۹ درصد فلسطین اهل تسنن هستند، ولی ما از آنها دفاع می‌کنیم.» این استراتژی باعث شده در هر نقطه‌ای از منطقه که آمریکایی‌ها در آن کام بردارند یا در آن نقطه مقاومت حضور دارد یا در تیررس گروه مقاومت هستند.

۲ انتقال تدارکات

بدون سلاح، پیروزی در جنگ معنا ندارد. سلیمانی با وجود تمام پیچیدگی‌ها توانست در لبنان و فلسطین دست مقاومت را پر کند. غرب با استفاده از ساختارهابر تمام امور نظارت دارد. می‌توان گفت که انتقال سلاح به لبنان آسان است اما این موضوع با توجه به سیطره اطلاعاتی و اداری آمریکا آسان نیست. فرودگاه‌ها، مرزهای زمینی و… به‌صورت مستقیم یا غیرمستقیم تحت اشراف و کنترل افسران و عوامل نفوذی قرار گرفته‌اند و همزمان تحت رصد الکترونیکی نیز قرار دارند. چگونگی انتقال تدارکات، نقشه‌ها، افراد به میدان‌های نبرد و میان میدان‌ها بسیار قابل توجه است. قاعدتا نحوه این ابتکارات به دلیل محرومانه بودن مشخص نیست. هنوز مشخص نیست که چگونه، ولی فرماندهان مقاومت می‌گویند در زمانی که هیچ‌کس باور نمی‌کرد چطور می‌توان سلاح به باریکه غزه رساند، سلیمانی شخصا وارد میدان شد و به چندین کشور سفر کرد تا بررسی کند چگونه می‌توان تسلیحات را به غزه رساند. شاهکار او البته متعلق به زمانی است که رهبر انقلاب دستور تسلیح کرانه یاختری را صادر کردند. کرانه، تحت شدیدترین نظارت‌های صهیونیستی و تشکیلات خودگردان بود اما حالا در این منطقه حتی تسلیحات اسرائیلی هم قابل دسترس هستند. سلیمانی در منطقه‌ای که از لحاظ نظری و تئوریک امکان انتقال یک فشنگ هم وجود ندارد، موشک و راکت به غزه رساند تا آنهایی که یک‌روز با تیروکمان و سنگ می‌جنگیدند، به سلاح مجهز شوند.

۳ ساخت سلاح در نقطه دفاع

در بینش سلیمانی، انتقال سلاح برای شروع لازم بود اما باید مقاومت به نقطه‌ای می‌رسید که تحت هر شرایطی بتواند سلاح تولید کند. در نظر او به جای آنکه تمام طرح‌های تامین تسلیحاتی به‌صورت ارسال باشد،

فرصت برای کوچاندن مردم فلسطین

وزیر امنیت داخلی رژیم صهیونیستی می‌گوید هم‌اکنون فرصت تمرکز بر پروژه کوچاندن فلسطینیان فراهم شده است. به گزارش فارس، «اینمار بن‌گویبر» روزگذشته (دوشنبه) با اشاره به حملات همه‌جانبه این رژیم به نوار غزه گفت که این فرصتی برای تمرکز بر پروژه کوچاندن فلسطینیان و ترغیب ساکنان غزه برای مهاجرت به دیگر کشورهاست. در ادامه سخنانش گفت: «جنگ کنونی فرصتی برای تمرکز بر پروژه بازگشت به شهرک‌های غزه و تشویق ساکنان غزه برای مهاجرت به دیگر کشورهاست.» شبکه ۱۲ رژیم صهیونیستی روز یکشنبه خبر داد که «تونی بلر» نخست‌وزیر سابق انگلیس سرپرستی تیمی را برعهده خواهد گرفت که وظیفه آن متقاعد کردن کشورهای اروپایی برای پذیرش پناهمجویان از غزه خواهد بود. «بزالل اسموتیج» وزیر امور مالی رژیم صهیونیستی روز یکشنبه در سخنانی تاکید کرد که اسرائیل باید ساکنان نوار غزه را برای مهاجرت و ترک این باریکه ترغیب کند.

در مواقعی ماهیگیری به گروه‌ها یاد داده شد تا آنها بتوانند خود سلاح بسازند. این مساله انعطاف زیادی به گروه‌های مقاومت داده است، به‌گونه‌ای که تحت محاصره آنها سلاح می‌سازند. بخش قابل توجهی از سلاح‌های جنگی مقاومت، در تراشکاری‌های زیرزمینی در غزه تولید می‌شود. در یمن هم وضع به همین منوال است. همین مساله باعث شده تا با وجود محاصره شدید، نه یمن در جنگ همه‌جانبه تسلیم شود و نه غزه در برابر دشمن صهیونیستی عقب‌نشینی کند.

۴ وحدت میدان‌ها

بزرگ‌ترین اقدام سلیمانی، مرتبط ساختن گروه‌های مقاومت با یکدیگر بود. تا پیش از جنگ غزه، غرب از محور مقاومت هیچ تصویر روشنی نداشت و گمان می‌کرد این تنها یک لفظ است اما در جنگ، از این محور مقاومت رفع ابهام شد و جبهه‌های متعدد علیه صهیونیست‌ها و آمریکا در یمن، لبنان و عراق فعال شدند. مردم منطقه اکنون نسبت به ظلم در دیگر نواحی حساس شده، به‌زیرا به این درک رسیده‌اند که پایه‌گذاری یک بحران در نقطه‌ای می‌تواند به نقطه دیگر سرایت کند؛ مانند پایه‌گذاری صهیونیسم در فلسطین و تجاوزاتش به سوریه و لبنان، پایه‌گذاری تکفیری‌ها در سوریه و سرایت آن به عراق و تلاش برای انتقالش به لبنان.

۵ احترام به تکثرها و ایجاد وحدت در کثرت

در عراق چندین گروه مقاومتی باماموریت، مرام و خاستگاه‌های متفاوت ایجاد شده‌اند. برخی از آنها گروه‌های انشعابی از گروه‌های مادر بودند که به دلیل اختلاف راه خود را جدا کرده بودند. حاج قاسم با احترام به خواست گروه‌ها و روش‌های فکری متفاوت، آنها را طرد نکرد و ضمن دادن فضا به آنها برای رشد، این گروه‌های متکثر و واگرا را در فرصت‌هایی با یکدیگر در قالب حرکت‌های هماهنگ و اهداف مشابه حرکت داد.

۶ تشکیل گروه‌های چاپک

گروه‌های مقاومتی متعددی در منطقه تشکیل شده که تعداد اعضای آن اندکند اما می‌توانند عملیات‌های خلاقانه و شجاعانه‌ای را در چهارچوب مرزهای وطن خود یا خارج از آن طراحی و اجرایی کنند. شاخصه آنها چاپکی است که به سرعت می‌توانند وارد عمل شوند. اقدامات صورت‌گرفته در سوریه و عراق توسط گروه‌های مقاومتی علیه رژیم و آمریکا بلافاصله پس از طوفان الاقصی با این موضوع مرتبط است.

۱ ابتکارات مدیریتی

عدم تبعیت از فرمول‌های رایج نظامی

بسیاری از اقدامات سلیمانی را نمی‌توان با فرمول‌ها و قواعد رایج نظامی دنیا معنا کرد. مرحوم حسین شیخ‌الاسلام، سفیر اسبق ایران در سوریه در کتاب خاطراتش نوشته که برنامه‌ریزی سلیمانی «دقیق» و براساس «اقدام» دشمن بوده است؛ «یک برنامه‌ریزی متحرک» و دینامیک که براساس موقعیت، همه استراتژی‌هایش تغییر می‌کند.» او در جنگ، از فرمول‌های ارتش‌های دنیا تبعیت نکرد؛ چراکه تبعیت

از این الگوها مسیر را برای ابتکارات نظامی مسدود می‌کرد. اساسا ابتکار نظامی زمانی کارایی دارد که دیگران از آن مطلع نباشند. تاکتیک‌های سردار سلیمانی با الهام از اینکه «آنچه نزد ما هست در نزد غربی‌ها نیست» و همچنین ایمان به این بود که جبهه کفر و الحاد و مخالفان اسلام شکست‌خوردنی هستند.

۲ ساختار چاپکی جنگی حتی در زمان صلح

در دوره گذشته و در جنگ‌های مختلف ثابت شد ساختار چاپکی که سلیمانی تدارک دید، از عهده کار برآمده است. اغلب اوقات گمان می‌شود موفقیت وابسته به این است که در ساختار جزئیات دیده و برای هر جزئی، متولی جداگانه‌ای درنظر گرفته شود که بتواند به‌طور خودکار و بدون نیاز به «عنصر رهبری سازمانی» کار خود را کند. سیدرضی و حاج قاسم معتقد بودند چنین ساختاری، ساختار زمان صلح است نه ساختار زمان جنگ. سیدرضی در سوریه با تعداد محدودی دست به کار شد. یک نیروی او باید همزمان چندین کار موازی را بلد بود و انجام می‌داد؛ رمزنگاری، مسئول پشتیبانی، مسئول تهیه گزارش‌ها، راننده و… در خیلی از مواقع یک نفر بود. این مدل جنگیدن و حل مسأله شهید سلیمانی بود که در سیدرضی هم اثر عمیقی برجای گذاشته و او را تربیت کرده بود.

۳ کم‌هزینه‌سازی اقدامات

با توجه به ابعاد کاری که در دست داشت، با هزینه‌های کم صحنه را مدیریت می‌کرد. در شکست ارتش‌های پیشرفته ناتو در عراق و افغانستان، رژیم صهیونیستی و عربستان در یمن و… قطعاً ایران اگر تمام بودجه خود را هم به امور نظامی اختصاص می‌داد، قادر به همآورد با دشمن نبود. حاج‌قاسم اما با بودجه‌ای بسیار محدود، کارهای بسیار بزرگی را رقم زد.

۴ حضور از نزدیک

فرمانده‌هان نظامی اغلب از حضور در میدان جنگ آن هم به‌صورت طولانی مدت برهیز می‌کنند اما یک ابتکار حاج قاسم، سفرهای پی‌پی‌سی به میادین نبرد و در هجرت بودن میان کشورهای و مناطق مختلف بود. وی اعتقاد داشت از دور نمی‌توان مدیریت کرد و باید حتما با رعایت جوانب، صحنه را از نزدیک دید.

۱ ابعاد اجتماعی

ارتباط‌گیری با مردم

پایان جنگ تحمیلی، کار حاج قاسم را به پایان نرساند. او چند سال در منطقه ناامن سیستان و بلوچستان که شرارت‌ها اوج گرفته بود، قراگاه قدس نیروی زمینی سپاه راه‌اندازی کرد و مسئولیت گرفت و با کمک مردم بومی منطقه و لشکر ۴۱نارالله و یگان‌هایی که در منطقه بودند، با مردم منطقه ارتباط برقرار کرد. در منطقه سیستان و بلوچستان مجاهدات‌های

و وسیعی انجام داد و با عملیات‌های فوق‌العاده پیچیده و خطرناک، فتنه‌های شرارت را خاموش کرد.

۲ هویت‌دهی به ملت‌ها و قومیت‌ها

در نبرد سوریه، او هوشیارانه توانست لشکری از مجاهدان غیرایرانی را برای نبرد با دشمنان انسانیت‌گردهم آورد. هزاران افغانستانی و پاکستانی و حتی اهل سنت ایرانی را برای دفاع در برابر داعش، سروسامان داد و از این طریق جایگاه پناهندگان افغانی در ایران را ارتقا بخشید. او یک لشکر جهانی را سامان داد؛ لشکری که از آن بیشتر نیروهای افغانستانی و پاکستانی‌اش به چشم می‌آید اما دامنه بسیار وسیع‌تری دارد.

۱ ابتکارات دیپلماتیک

بازیابی روابط میان ایران و عربستان سعودی

سلیمانی فرمانده نظامی بود و با تکیه بر قدرت نظامی در میدان، برخی از پرونده‌های دیپلماتیک را نیز مدیریت می‌کرد. احبای روابط با عربستان سعودی، یکی از این پرونده‌ها بود. آنطور که حسین امیرعبد‌اللهیان، وزیر خارجه گفته، زمانی که امیرعبداللهیان معاون وزیر خارجه بود، سردار سلیمانی از او خواسته در سفر به عربستان به مقامات این کشور بگوید «به رغم اختلافات موجود، درصورتی‌که این کشور مورد حمله داعش قرار بگیرد تهران حاضر است به آنها کمک کند.» بعد از شهادت سلیمانی، عادل عبدالمهدی، نخست‌وزیر وقت عراق در پارلمان عراق گفت: «سلیمانی پاسخ ایرانی‌ها به پیام عربستان را برای من آورد.» او مارس ۲۰۲۳ در مقاله‌ای نوشت که توافق ایران و عربستان که با میانجی‌گری چین به امضا رسید در واقع «حاصل تلاش‌های سلیمانی» بود. او گفت در سپتامبر ۲۰۱۹ قاسم سلیمانی به من زنگ زد و گفت می‌توانید به عربستان سفر کنید و من علت را پرسیدم. گفت: «برای میانجی‌گری بین ما و آنها و این کار، خیلی فوری است.» سلیمانی به عبدالمهدی چندین موضوع را گفته بود که یکی از آنها کمک تهران به حل بحران یمن از طریق دولت وحدت ملی بوده است.

۲ تعیین نقش هوایی برای روسیه در جنگ سوریه

برخی تحلیلگران معتقدند جنگ در سوریه می‌توانست تبدیل به یک جنگ فرسایشی و یا بسیار پرهزینه برای ایران شود. برای جلوگیری از این اقدام، نیاز به حضور بازبرگر و یا بازیگرانی قدرتمند همچون روسیه و چین بود. هنوز مشخص نشده است در مهرماه سال ۱۳۹۴ که سلیمانی به روسیه سفر کرد و با رئیس‌جمهور این کشور گفت‌وگو کرد، چه نکاتی را به پوتین گوشزد کرد که پس از چند سال او حاضر شد وارد جنگ علیه داعش شود. مرحوم حسین شیخ‌الاسلام در خاطراتش گفته یکی از بزرگ‌ترین کارهای حاج قاسم این است که فردی مانند پوتین را قانع کرد تا نیروی هوایی‌اش را به سوریه بیاورد و برای اتاق عملیاتی که ماه‌ها به‌طور مشترک هدف را مشخص می‌کرد، به کار گیرد. این موضوع بسیار مهمی است. در آن ملاقات، پوتین بعد از چهار هفته یا ۴۰ روز می‌گوید ارتش من نمی‌تواند این را بکشد. اینکه حاج قاسم او را چگونه قانع کرد، یکی از هنرهای بازز او بود.

نیکی هیلی: ساکنان غزه باید به مصر بروند

نامزد احتمالی جمهوری خواهان برای ریاست جمهوری آمریکا، به این بهانه که شهروندان غزه از حامیان جنبش حماس هستند، گفت که ساکنان غزه باید به مصر بروند. به گزارش تسنیم، نیکی هیلی، نامزد احتمالی جمهوری خواهان برای ریاست جمهوری آمریکا، به این بهانه که شهروندان غزه ازحامیان جنبش حماس هستند، پیشنهاد اسکان ساکنان غزه در کشورهای دیگر را داد. نیکی هیلی این پیشنهاد را در شرایطی مطرح می‌کند که آمریکا‌بارها مخالفت خود را با اخراج ساکنان غزه اعلام کرده است. نامزد احتمالی جمهوری خواهان با بیان اینکه ساکنان غزه باید به مصر بروند، مدعی شد که جهان باید به جای انتقاد از اسرائیل برای حمله به غزه، از ترکیه، ایران و قطر به خاطر کمک‌ها در فلسطینی‌ها انتقاد کند. نیکی هیلی نماینده آمریکا در سازمان ملل در دولت دونالد ترامپ رئیس‌جمهوری سابق بود و یکی از اصلی‌ترین نامزدهای انتخابات درون حزبی جمهوری خواهان برای انتخابات به حساب می‌آید.

ورودکشتی‌های تحقیقاتی چین به سریلانکا ممنوع

سریلانکا پس از ابراز نگرانی‌های هند، ورود کشتی‌های تحقیقاتی چینی به بنادر خود را ممنوع کرد. به گزارش ایرنا از هندوستان تایمز، منابع آگاه روز یکشنبه گفتند سریلانکا به هند اطلاع داده است به مدت یک سال به هیچ کشتی تحقیقاتی چینی اجازه نخواهد داد در بنادر این کشور پهلو بگیرد یا در منطقه اقتصادی انحصاری سریلانکا (EEZ) فعالیت کند. پیش از این کشتی تحقیقاتی علمی چین «یانگ یانگ هونگ ۳» قرار بود از ۵ ژانویه تا مه ۲۰۲۴ (۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۳) در آب‌های سریلانکا و مالدیو، عملیات اکتشاف در آب‌های عمیق را انجام دهد. این اقدام پس از آن انجام شد که نازندرامودی، نخست‌وزیر هند از رانپل ویکرمسینگه، رئیس‌جمهور سریلانکا خواست به نگرانی‌های راهبردی و امنیتی هند در دیدارشان در ۲۱ ژوئیه ۲۰۲۳ (۳۰ تیر ۱۴۰۲) احترام بگذارد. سریلانکا سال گذشته به دلیل وام‌های بسیاری که از چین گرفته بود، درگیر بحران اقتصادی بی‌سابقه‌ای شد.

بازگرداندن مهاجران اوکراینی از آلمان

احزاب مخالف دولت آلمان از مقام‌های این کشور خواسته‌اند مهاجران اوکراینی را برای بازگشت به وطن‌شان و جنگ در مقابل روسیه تحت فشار قرار دهند. به گزارش ایرنا به نقل از اسپوتنیک، قانونگذاران و رسانه‌های اپوزیسیون آلمان از دولت این کشور خواسته‌اند نسبت به سیاست‌های مهاجرتی خود در قبال اوکراینی‌های ساکن این کشور تجدید نظر کنند. آنها می‌گویند دولت باید مهاجران را برای بازگشت به کشورشان مجبور کند. در حال حاضر از سوی احزاب مخالف دولت و در رأس آنها اتحادیه دموکرات مسیحی (CDU) کمیته‌ی علیه اقامت دائم مهاجران اوکراینی به راه افتاده است. این احزاب استدلال می‌کنند که کشورشان با مشکلات تامین هزینه‌های مهاجران روبه‌رو است و آنها باید برای جنگ با روسیه به کشورشان فرستاده شوند. طبق آمارهای دولتی آلمان تاکنون ۱۵ میلیارد دلار از بودجه ۲۲ میلیارد یورپیوی وعده‌ده داده شده توسط برلین برای کی‌یف در جهت معیشت پناهندگان هزینه شده است.